

پایه

۱۱

انسانی

گنگنال

۲۵

خط سفید

روان شناسی

سیده راهله انصاری پور

درس نامه

فصل اول

تعریف و روش مورد مطالعه

انسان‌ها برای دریافت پاسخ سوالات خود و کسب معرفت و شناخت جهان از چهار منبع استفاده می‌کنند.

(الف) استناد به آیات الهی و سخن و عمل بزرگان دین

(ب) روش‌های شهودی و دریافت درونی

(پ) استدلال‌های منطقی و دلایل فلسفی

(ت) روش‌های تجربی

در خصوص ارتباط میان چهار منبع فوق باید گفت که: نباید این چهار منبع را در مقابل یکدیگر قلمداد نمود. بلکه آن‌ها، چهار منبع مختلف برای آگاهی از جنبه‌های مختلف عالم هستی و خلقت هستند که اگرچه هر یک ویژگی‌های مخصوص به خود را دارند، اما می‌توانند تکمیل‌کننده جنبه‌های مختلف آگاهی و معرفت باشند.

از میان چهار روش فوق در این درس روش‌های تجربی بررسی می‌شود. علم تجربی، علمی است که از روش‌ها و ابزارهای دقیق و قابل‌اندازه‌گیری برای بررسی موضوع مورد مطالعه استفاده می‌کند و یکی از منابع کسب آگاهی و معرفت است. روش‌های علمی مانند روش تجربی دارای مراحل مشخص هستند که به ترتیب شامل: **طرح مسأله، فرضیه، اصل یا قانون و نظریه می‌شود.**

طرح مسأله: اولین گام در پژوهش‌های دانشمندان و پژوهشگران است. مثال: یادگیری تحت تأثیر چه عواملی است؟ (جمله سؤالی)

فرضیه: پاسخ اولیه پژوهشگران به مسئله‌های علمی را فرضیه می‌گویند. مثال: تجارب کسب‌شده در یادگیری تأثیر دارد. (جمله خبری) دقت شود که در ساخت فرضیه از کلماتی مانند (حتماً، قطعاً، مسلماً و...) استفاده نشود همچنین فرضیه‌ها با کلماتی مانند بله و خیر نیز شروع نمی‌شوند)

اصل یا قانون: فرضیه‌ها در صورت پذیرفته شدن، به قانون یا اصل تبدیل می‌شوند. مثال: پس از انجام پژوهش و آزمایش‌ها مشخص شد که تجارب کسب‌شده قطعاً و حتماً در یادگیری تأثیر دارد. (تأثیر تجارب کسب‌شده در یادگیری)

نظریه: مجموعه‌ای منسجم از چند اصل و قوانین علمی درباره یک موضوع، نظریه را تشکیل می‌دهد.

طرح سؤال یا مسئله: علت رفتار خشونت‌آمیز برخی از کودکان چیست؟

فرضیه: پرخاشگری کودکان ناشی از تماشای خشونت (مشاهده از طریق تلویزیون یا والدین) است.

قانون یا اصل: پس از آزمون فرضیه با روش‌های علمی، در صورت تأیید و پذیرفته شدن آن «تأثیر مشاهده خشونت بر رفتار پرخاشگرانه» به‌عنوان یک اصل یا قانون در

روان‌شناسی پذیرفته می‌شود.

نظریه: علاوه بر مشاهده خشونت، اصول و قوانین دیگری هم بر رفتار پرخاشگرانه تأثیر می‌گذارند؛ مانند تأثیر هورمون‌ها- غریزه انسان- ناکامی- انگیزه- سیستم عصبی و ...

وقتی همه اصول کنار یکدیگر بیایند، نظریه «پرخاشگری» را شکل می‌دهند.

در خصوص رابطه بین طرح مسأله، فرضیه، اصل یا قانون و نظریه باید گفت: همه مفاهیم فوق دارای ارتباط بالا به پایین و پایین به بالا هستند؛ به این معنا که فرضیه ضمن اینکه به سؤال جواب می‌دهد، خود باعث طرح سؤال دیگر می‌شود؛ یعنی رابطه بین مسئله و فرضیه یک رابطه دوسویه است. نظریه‌های علمی ضمن اینکه حاصل مسئله‌ها، فرضیه‌ها و قوانین هستند؛ مبدأ سوالات، فرضیه‌ها و شکل‌گیری سایر نظریه‌ها نیز هستند.

علم روان‌شناسی چه هدف‌هایی را دنبال می‌کند

روانشناسی به‌عنوان یک علم تجربی دارای اهدافی مشخص است. توصیف، تبیین، پیش‌بینی و کنترل اهدافی هستند که روانشناسی به دنبال آن است. منظور از توصیف بیان روشن و تا حد ممکن دقیق از چستی موضوع و مفهومی است که قصد مطالعه و بررسی آن را داریم. به‌عنوان مثال «افسردگی چیست؟» دانشمندان سعی می‌کنند تا در توصیف موضوعات و پدیده‌های مختلف، دقیق و بی‌طرف (بدون تعصبات قومی، نژادی، مذهبی و...) باشند.

تبیین به بیان چرایی «اتفاق افتادن یک پدیده می‌پردازد». درواقع، هر دانشمند زمانی که یک پدیده را تبیین می‌کند در حال بیان علل اتفاق افتادن آن پدیده است. مثال «چرا افسردگی رخ می‌دهد؟» باید دقت کرد که نباید با دست یافتن به یک تبیین خاص، تبیین‌های محتمل یا صحیح دیگر را رد کنیم. پس از برگزیدن یک توصیف و تبیین خاص از یک پدیده، تا حد زیادی می‌توان به «پیش‌بینی و کنترل» آن دست‌یافت؛ مثال: برای هدف «پیش‌بینی» استعمال مواد الکلی به همراه کاهش تحرک و فعالیت بدنی منجر به افسردگی می‌شود. مثال برای کنترل: هرگز مواد الکلی استفاده نشود و از فعالیت‌های روزمره ورزشی غفلت نگیرد.

باید توجه کنیم که کنترل و پیش‌بینی در علوم انسانی از جمله روان‌شناسی، نسبت به بسیاری از علوم تجربی دیگر، با دشواری‌های بیشتری روبه‌رو است. مهم‌ترین دلیل دشواری پیش‌بینی و کنترل در علم روان‌شناسی، پیچیدگی و دشواری توصیف و تبیین در موضوعات مختلف این علم است. مثلاً انسان و رفتارهای او به‌عنوان موضوعی برای بررسی‌های علمی در روان‌شناسی، دارای ابعاد و ویژگی‌های مختلف و بسیار پیچیده‌ای است. انسان علاوه بر آنکه جسم و بدن دارد، دارای ابعاد غیر جسمانی هم هست که با بدن در ارتباط تنگاتنگی است.

دقت: تبیین جمله «امید به آینده انگیزه پیشرفت را افزایش می‌دهد.» نسبت به جمله «گرما باعث انبساط فلز می‌شود» دشوارتر است؛ زیرا یک علت (گرما) باعث انبساط فلز می‌شود؛ اما در جمله اول به‌جز امید به آینده عوامل دیگری هم در انگیزه پیشرفت مؤثر است.

از آن‌جاکه مفاهیم روان‌شناختی با انسان سروکار دارد و صرفاً یک علت و یک راه‌حل ندارد، پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های روان‌شناختی از مفاهیم فیزیکی دشوارتر است.

روش علمی

دورکن اساسی روش علمی: مشاهده و تجربه، ارکان اساسی روش علمی است؛ یعنی روش‌های ارائه‌شده در علم تجربی، تنها در حیطه امور مشاهده‌پذیر، قابل اجرا و معتبر

هستند و نمی‌توان از آن‌ها در حیطه امور غیرقابل مشاهده با حواس پنج‌گانه، استفاده کرد.

کاربردی‌ترین تعریف روش علمی: «فرایند جستجوی باقاعده و نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین»

در این تعریف از چند واژه استفاده شده است: **فرایند**، به جریان یک عمل اشاره دارد. وقتی از مبدأ به‌سوی مقصد در حال حرکت هستیم، جریان رسیدن به هدف را «فرایند» می‌گویند.

جست‌وجو: در روش علمی همواره به دنبال جست‌وجوی چیزی هستیم. در جست‌وجوی چیزی بودن باعث می‌شود تا روش علمی، هدفمند باشد. گاهی ممکن است، بدون هدف اقدامی صورت بگیرد؛ در این صورت اقدام محقق شده، به دلیل نداشتن به هدف مشخص، نتیجه‌بخش نخواهد بود.

نظام‌دار بودن: روش علمی تابع قواعد مشخصی است که به‌صورت منظم طی می‌شود. مهم‌ترین تفاوت دانشمند با فرد عادی در این است که هرچند هر دو با مسئله مواجه می‌شوند، اما مواجهه دانشمند، برخلاف فرد عادی، منظم و قاعده‌مند است.

موقعیت نامعین: دانشمند به دنبال ابهام‌زدایی و روشن‌سازی است. دانشمند با طرح مسئله، موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند و سپس با روش‌های تجربی، سعی می‌کند تا به آن‌ها پاسخ داده و این موقعیت‌ها را روشن سازد.

ویژگی‌های روش علمی

شامل: متغیر، تعریف عملیاتی و تکرارپذیری است.

در یک آزمایش تجربی «متغیر» هر چیزی است که تغییر می‌کند؛ مانند ساعت مطالعه، میزان استراحت شما در شبانه‌روز، وزن، سن، معدل، نمره و... به‌طور کلی متغیر چیزی است که بتوان به آن یک عدد اختصاص داد.

تعریف عملیاتی: در روش علمی و برای انجام یک آزمایش صحیح و همچنین سهولت در اندازه‌گیری‌ها، باید متغیرهای موردنظر، به شکل دقیق، شفاف و قابل‌اندازه‌گیری، تعریف شوند. به تعریفی از متغیر که این ویژگی‌ها را داشته باشد «تعریف عملیاتی» می‌گویند. تعریف عملیاتی باید به‌گونه‌ای باشد که همه افراد با مطالعه آن به برداشت یکسان و یا تقریباً یکسانی از متغیر موردنظر برسند. فردی ممکن است کسی را که بذله‌گو هست باهوش تلقی کند؛ فرد دیگری کسی را که استعداد خاصی در خطاطی دارد باهوش بداند؛ کسی ممکن است فردی را که به زیبایی سخن می‌گوید باهوش بداند. درواقع تعریف عملیاتی در اینجا به پژوهشگر و خواننده کمک می‌کند که به یک تعریف واحد و مشخص از فرد باهوش برسند. مثال برای تعریف عملیاتی «هوش»: نمره هوش هر فرد، عددی است که از طریق آزمون بهره هوشی «ریون» برای بازه سنی ۵ سال به بالا به دست می‌آید. همان‌طور که ملاحظه شد در این تعریف عملیاتی از هوش، مشخص شده است که نمره هوش از چه طریقی به دست می‌آید. **سه فایده تعریف عملیاتی در روش علمی را بنویسید.**

۱- آزمایش به‌طور صحیح انجام می‌شود.

۲- سهولت اندازه‌گیری متغیرها

۳- همه افراد با مطالعه متغیر، به برداشت یکسان و یا تقریباً یکسانی از آن می‌رسند.

دقت کنید که: تعریف عملیاتی مفاهیمی چون پیشرفت تحصیلی، تصمیم‌گیری، استدلال، قضاوت سخت‌تر است زیرا تمام این واژگان دارای تعاریف متعددی با توجه به دیدگاه‌های مختلف می‌باشد.

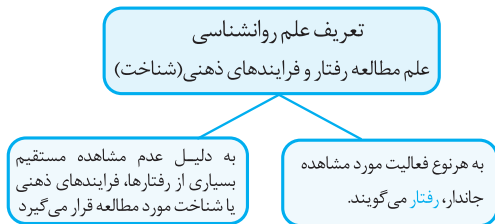
تکرارپذیری: یافته‌های به‌دست‌آمده از روش علمی، شخصی نیست، بلکه هر دانشمند با رعایت ضوابط علمی، می‌تواند یافته‌های دیگران را تکرار کند. به همین دلیل، اگرچه ممکن است بسیاری از انسان‌ها با روش‌هایی منحصربه‌فرد، مسأله‌ای را حل کنند، اما اگر پاسخ آن‌ها به‌وسیله دیگران قابل تکرار نباشد، در مجموعه روش علمی قرار نمی‌گیرد. مثلاً اگر فردی با روشی خاص (دادن انرژی، نگاه کردن به صورت) بتواند علائم بیماری فردی را برطرف کند، شیوه او در مجموعه روش علمی قرار نمی‌گیرد؛ زیرا این کار به وسیله دیگران قابل تکرار نیست.

علت اینکه تعریف واحدی برای روان‌شناسی وجود ندارد چیست؟ (چه عاملی باعث تغییر در توصیف و تبیین‌های موجود در یک علم می‌شود؟) گذشت زمان و تغییر در مبانی و پیش‌فرض‌های علم، تغییر در نیازهای فرهنگی و اجتماعی و زیستی و همچنین افزایش اطلاعات در هر علم. گاهی این امر باعث می‌شود که در برخی مسائل علمی و یا حتی تعریف یک علم، نتوان به یک نظریه واحد یا دیدگاهی منسجم رسید.

تعریف روان‌شناسی

یکی از جامع‌ترین تعاریف روان‌شناسی عبارت است از علم مطالعه رفتار و فرایندهای ذهنی (شناخت)

رفتار: به هر نوع فعالیت مورد مشاهده جاندار، «رفتار» می‌گویند. حرکت جمعی پرندگان، لانه‌سازی برخی حیوانات، راه رفتن انسان‌ها، غذا خوردن، خوابیدن و بسیاری حرکات دیگر، نمونه‌هایی از رفتار است. مطالعه رفتار، محدود به انسان نیست و در بسیاری از آزمایش‌ها؛ تفاوت جدی و بنیادی میان انسان و حیوان گذاشته نمی‌شود.

فرایندهای ذهنی یا شناخت: از اموری هستند که به شکل مستقیم قابل مشاهده نیستند. به همین دلیل، فرایندهای ذهنی را به‌واسطه آثار و کارکردهای قابل مشاهده آن‌ها، مورد مطالعه تجربی قرار می‌دهیم. به‌عنوان مثال حافظه و تفکر یک فرایند ذهنی است. امروزه از فرایندهای ذهنی با واژه «شناخت» تعبیر می‌شود.

شناخت چیست

احساس: محرک‌های محیطی، مثلاً صدا، نور، بو، ...، گیرنده‌های حسی همچون گوش و چشم را تحریک می‌کنند که به نتیجه آن احساس می‌گویند. (صدایی که می‌شنویم، نور و تصویری که می‌بینیم، بویی که استشمام می‌کنیم)

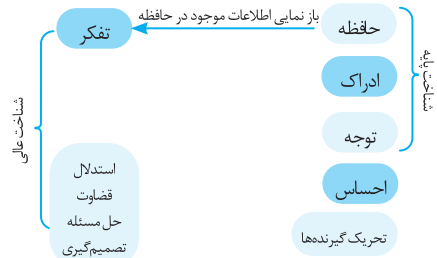
توجه: ما با کمک توجه یک یا چند محرک احساس شده را انتخاب می‌کنیم. (تشخیص صدای بوق ماشین پدر در خیابان از بین چندین صدای بوق)

ادراک: زمانی که محرک انتخاب‌شده را تعبیر و تفسیر می‌کنیم. به فرایند تفسیر و

معنابخشی به محرک‌های انتخابی، ادراک گفته می‌شود.

حافظه: تفسیرهای خود از محرک‌های محیطی را در محفظه‌ای نگهداری می‌کنیم که به آن حافظه می‌گویند. انسان‌ها سعی می‌کنند با استفاده از اطلاعات خام موجود در حافظه، استنباط‌های زیادی داشته باشند و به‌مراتب بالاتر شناخت دست یابند. تفکر چیست و شامل چه فرایندهایی است؟ فرایند استفاده از اطلاعات موجود در حافظه تفکر نام دارد. تفکر شامل استدلال قضاوت حل مسأله و تصمیم‌گیری است.

چگونگی شکل‌گیری سطوح مختلف شناخت:

با توجه به نمودار دو نوع شناخت داریم: شناخت پایه و عالی. فرایند توجه تا تصمیم‌گیری شناخت نامیده می‌شود. متخصصان به فرایندهایی همچون توجه، ادراک و حافظه، شناخت پایه و به انواع تفکر، شناخت عالی می‌گویند.

توجه داشته باشید که: تفکر حاصل پردازش اطلاعات موجود در حافظه است شناخت عالی علاوه بر حافظه نیاز به سطوح پردازش دارد. پس در نتیجه فردی که دارای حافظه قوی است لزوماً متفکر نیست.

انواع پردازش: ادراکی و مفهومی

انسان‌ها در پردازش به یک شیوه عمل نمی‌کنند. هرگاه پردازش صرفاً بر ویژگی‌های حسی، مانند اندازه و شکل ظاهری محرک تکیه داشته باشد، پردازش «ادراکی» است و پردازشی که علاوه بر ویژگی‌های حسی تحت تأثیر ویژگی‌های کیفی (کاربرد، جنس، کیفیت، دوام و ...) قرار دارد پردازش «مفهومی» است. به عبارت دیگر در این نوع پردازش، پردازشگران به مفهوم می‌رسند. مثلاً انتخاب یک لباس و توجه به رنگ و زیبایی ظاهری اشاره به پردازش ادراکی دارد، اما انتخاب همان لباس و توجه به معیارهایی چون کیفیت پارچه، قیمت و دقت در همخوانی لباس خریداری شده با مهمانی و یا مراسم مد نظر، اشاره به پردازش مفهومی دارد.

روش‌های جمع‌آوری اطلاعات در روانشناسی:

مشاهده، پرسشنامه، مصاحبه و آزمون

مشاهده یکی از روش‌های اصلی جمع‌آوری اطلاعات و توصیف موضوعات مختلف است و بسیاری از محققان با مشاهده، رفتار حیوانات و آدمیان را مطالعه می‌کنند؛ مثلاً با مشاهده دقیق رفتار حیوانات می‌توانیم رفتار نوع‌دوستانه در آن‌ها را مطالعه کنیم یا با فیلم‌برداری از نوزادان، می‌توان جزئیات الگوهای حرکتی آنان را مشاهده و توصیف کرد. در مشاهده اطلاعات باید به شکل دقیق ثبت شوند و تا جای ممکن از تعصب یا پیش‌داوری‌ها به دور بود (تعصب قومی، جنسیتی، فرهنگی و ...)

پرسشنامه: اطلاعاتی را که با کمک مشاهده مستقیم نمی‌توان به دست آورد، می‌توان با استفاده از پرسش‌نامه‌ها کسب کرد. پرسش‌نامه‌ها باید دقیق و معتبر باشند. پرسش‌نامه به صورت‌های مختلف نمره‌گذاری می‌شود.

مصاحبه: برخی موضوعات را نمی‌توان به‌صورت مستقیم مشاهده و یا با کمک پرسش‌نامه‌های از پیش تعیین‌شده مطالعه کرد؛ محققان در چنین حالتی از روش مصاحبه استفاده می‌کنند. محقق در ضمن گفتگو و بر اساس پاسخ‌های دریافت کرده، پرسش بعدی خود را معلوم و مصاحبه را هدایت می‌کند. مصاحبه برخلاف گفتگوی معمولی، هدفمند و سازمان‌یافته است.

آزمون: آزمون تست‌های روان‌شناختی مانند تست هوش، تست شخصیت، آزمون پیشرفت تحصیلی و ...

آزمون‌ها، ویژگی‌های روان‌شناختی افراد مثل هوش را به شکل کمی یا عددی درمی‌آورند. ساخت آزمون‌ها بسیار دشوار است و فرایند پیچیده‌ای (تهیه سؤال‌ها، مقیاس بندی، هنجاریابی) را طی می‌کند.

دو ویژگی مهم آزمون‌ها کدامند؟ نام‌برده، توضیح دهید.

روایی یا اعتبار: آزمون‌ها باید دقیقاً همان چیزی را اندازه‌گیری کنند که برای آن ساخته شده‌اند. مثلاً آزمون هوش باید دقیقاً هوش را بسنجد، نه خلاقیت و نه استعداد.

پایایی: آزمون‌ها در دفعات متعدد اجرا از یک نفر، باید نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهند. مثلاً آزمون هوش یک فرد، باید در هر بار تکرار نتیجه یکسانی را نشان دهد. سه شرط لازم برای استفاده از آزمون‌ها:

استفاده از آزمون‌ها، چگونگی اجرا و تفسیر آن باید:

(۱) در کنار سایر روش‌ها باشد.

(۲) به دست افراد متخصص انجام شود.

(۳) متخصصان نباید مشخصات و اطلاعاتی را که در تحقیقات خود از افراد به دست آورده‌اند، به‌صورت عمومی و برای دیگران منتشر کنند.

سوالات امتحانی و احتمالی درس اول

۱- درست و نادرست بودن عبارات زیر را تعیین کنید

(الف) منابع چهارگانه آگاهی و معرفت، تکمیل‌کننده آگاهی می‌باشند.

(ب) واژه تبیین به بیان چیرستی یک پدیده اشاره دارد.

(پ) تصمیم‌گیری مبتنی بر پردازش مفهومی، کارآمدتر از تصمیم‌گیری مبتنی بر پردازش ادراکی است.

(ت) قضاوت بالاترین مرتبه شناخت عالی است.

(ث) می‌توان چهار منبع شناخت را در مقابل هم قرارداد.

درست ☐ نادرست ☐

درست ☐ نادرست ☐

درست ☐ نادرست ☐

درست ☐ نادرست ☐

درست ☐ نادرست ☐

- ج) فرایندهای ذهنی به واسطه کارکردشان مورد مطالعه قرار می گیرند. ☐ درست ☐ نادرست
- چ) یکی از روش های اصلی جمع آوری اطلاعات در روان شناسی پرسشنامه است. ☐ درست ☐ نادرست
- ه) همه علوم به یک میزان دارای یافته های تکرار پذیر هستند. ☐ درست ☐ نادرست
- خ) پیش بینی و کنترل موضوعی که توصیف و تبیین روشن تری داشته باشد آسان تر است. ☐ درست ☐ نادرست
- د) علم روان شناسی برای کسب اطلاعات از روش شهود و دریافت درونی استفاده می کند. ☐ درست ☐ نادرست
- ذ) مصاحبه مانند گفتگوی معمولی منظم و سازمان یافته نیست. ☐ درست ☐ نادرست
- ر) پژوهش دانشمندان با طرح مسأله شروع می شود. ☐ درست ☐ نادرست
- ز) تعریف عملیاتی هورمون از استدلال سخت تر است. ☐ درست ☐ نادرست
- ژ) پاسخی که اکنون مورد قبول واقع شده و عامی است ممکن است در آینده کنار گذاشته شود. ☐ درست ☐ نادرست

۲- با کلمات مناسب جملات را کامل کنید.

- الف) دانشمندان سعی می کنند تا در توصیف موضوعات و پدیده های مختلف و باشند.
- ب) مهم ترین دلیل دشواری پیش بینی و کنترل در علم روان شناسی پیچیدگی و دشواری و در موضوعات مختلف این علم است.
- پ) متخصصان به فرایندهایی همچون توجه، ادراک و حافظه و به انواع تفکر می گویند.
- ت) در مشاهده، اطلاعات باید به شکل ثبت شود و تا جای ممکن از به دور بود.
- ث) به هر نوع فعالیت مورد مشاهده جاندار می گویند.
- ج) ابزاری برای کمی کردن ویژگی های روان شناختی هستند.
- چ) استفاده از باید به دست افراد متخصص انجام شود.
- ه) انتخاب یک محرک از میان چند محرک نام دارد.

۳- گزینه درست را از میان گزینه های زیر مشخص کنید:

- هر چیزی که گیرنده های حسی را تحریک کند نام دارد.

☐ الف) احساس ☐ ب) محرک ☐ ج) توجه ☐ د) ادراک
- جمله ای که به صورت خردمندانه در پاسخ سؤال مطرح می شود نام دارد.

☐ الف) نظریه ☐ ب) فرضیه ☐ ج) اصل ☐ د) مسئله
- مسائلی را که با کمک مشاهده مستقیم امکان پذیر نیست، می توان از طریق مطالعه کرد.

☐ الف) آزمون ☐ ب) پرسشنامه ☐ ج) مصاحبه ☐ د) همه موارد
- جریان رسیدن به هدف را می گویند.

☐ الف) حافظه ☐ ب) تکرار پذیری ☐ ج) فرایند ☐ د) روش علمی
- فردی که با مشاهده عینی اجرام آسمانی به وجود نظم و انضباط در حرکات آن ها پی می برد، از کدام منبع بهره برده است؟

☐ الف) روش دینی ☐ ب) روش شهودی ☐ ج) روش عقلی ☐ د) روش علمی
- سروصدای زیاد عملکرد حافظه را تضعیف می کند، اشاره به کدامیک از مراحل تحقیق دارد؟

☐ الف) توصیف ☐ ب) فرضیه ☐ ج) قانون ☐ د) کنترل
- در کدام روش ویژگی های روان شناختی کمی می شوند؟

☐ الف) مشاهده ☐ ب) مصاحبه ☐ ج) آزمون ها ☐ د) پرسش نامه
- هر چه از شناخت به سمت شناخت می رویم

☐ الف) پایه - عالی - پردازش اطلاعات پیچیده تر می شود. ☐ ب) عالی - پایه - پردازش اطلاعات پیچیده تر می شود.

☐ ج) پایه عالی پردازش اطلاعات ساده تر می شود ☐ د) عالی پایه پیچیدگی پردازش اطلاعات کاهش می یابد
- کدامیک از موارد زیر قابل مشاهده مستقیم است؟

☐ الف) صحبت کردن خندیدن قدم زدن ☐ ب) دراک احساس هیجان

☐ ج) یادگیری حافظه شخصیت ☐ د) احساس انگیزش زبان

۱۰. کدام یک از گزینه‌های زیر جزء شناخت عالی نیست؟

الف) حافظه ☐ (ب) استدلال ☐ (ج) تصمیم‌گیری ☐ (د) قضاوت ☐

۱۱. این جمله به چه نوع پردازشی اشاره می‌کند؟ «خرید کادوهای بزرگ ارزان‌تر از خرید کادوهای کوچک گران‌قیمت است.

الف) شناخت پایه ☐ (ب) شناخت عالی ☐ (ج) پردازش مفهومی ☐ (د) پردازش ادراکی ☐

۱۲. کدام مورد متغیر نیست؟

الف) ساعت مطالعه ☐ (ب) نمره هوش ☐ (ج) قند خون افراد ☐ (د) روز مبعث پیامبر ☐

۱۳. روشن‌سازی این کلمه در تعریف روش علمی مانند نور در شب تاریک است؟

الف) موقعیت نامعین ☐ (ب) فرایند ☐ (ج) نظام‌دار بودن ☐ (د) غیر محسوس بودن ☐

۱۴. کدام یک از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات فرایند پیچیده‌ای را طی می‌کند؟

الف) مشاهده ☐ (ب) پرسشنامه ☐ (ج) مصاحبه ☐ (د) آزمون ☐

۱۵. رئیس یک اداره بزرگ، برای سنجش میزان رضایت شغلی کارکنان خود بهتر است از کدام از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات استفاده کند؟

الف) مشاهده ☐ (ب) پرسشنامه ☐ (ج) مصاحبه ☐ (د) آزمون ☐

۱۶. کدام روش برای سنجش استعداد مناسب‌تر است؟

الف) مشاهده ☐ (ب) پرسشنامه ☐ (ج) مصاحبه ☐ (د) آزمون ☐

۱۷. اگر مادری سؤال کند چرا فرزندم خیلی پر جنب‌وجوش است و یک‌لحظه آرام و قرار ندارد، و چکار باید انجام دهم تا خوب شود؟، افراد مختلف چگونه به این سؤال پاسخ می‌دهند؟

الف) افراد همه بر اساس یافته‌های علمی پاسخ می‌دهند.

ب) افراد غیرمتخصص بر اساس دیدگاه خود می‌گویند. بچه باید شیطنت کند، و او را راحت بگذار

ج) افراد متخصص و غیرمتخصص، هر دو بایی قراری و شیطنت کودک موافق‌اند.

د) افراد غیرمتخصص می‌گویند باید از یافته‌های پژوهشی استفاده کرد.

۱۸. این جمله نشان‌دهنده کدام هدف علم روان‌شناسی است؟ «زمانی سبک دل‌بستگی نایمن در کودکان شکل می‌گیرد که مادر و مراقبت‌کننده‌های اصلی کودک نسبت به نیازهای او بی‌توجهی نمایند و محبت موردنیاز او را از او دریغ کنند.»

الف) توصیف ☐ (ب) تبیین ☐ (ج) پیش‌بینی ☐ (د) کنترل ☐

۱۹. هنگامی که در مشاوره ازدواج به زوجین مراجعه‌کننده پرسشنامه تعیین‌کننده ویژگی‌های شخصیتی داده می‌شود تا از تناسب ویژگی‌های دو زوج آگاه شوند، کدام هدف علم تجربی زیر را مدنظر دارند؟

الف) پیش‌بینی ☐ (ب) کنترل ☐ (ج) پیش‌بینی و کنترل ☐ (د) تبیین ☐

۲۰. زمانی که روسای آموزش و پرورش اعلام کردند معلمان نمرات خردادماه دانش‌آموزان را بر اساس نتیجه‌گیری کلی در خصوص سطح دانش‌آموز ثبت کنند، که این نتیجه‌گیری از جمع‌بندی عملکرد دانش‌آموز در آزمون‌های غیرحضور، مشارکت در انجام فعالیت‌ها و نتایج عملکرد قبلی دانش‌آموز حاصل شود، کدام منبع شناخت را مدنظر قرار دادند؟

الف) استناد به نظر صاحب‌نظران ☐ (ب) روش فلسفی و استدلال منطقی ☐

ج) شیوه شهودی ☐ (د) روش علمی ☐

۴- به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۱. پاسخی که به پرسش «پرخاشگری چیست» داده می‌شود مربوط به کدام هدف علم روان‌شناسی است؟

۲. مصاحبه برخلاف گفتگوی معمولی چه ویژگی دارد؟

۳. رکن اساسی روش علمی چیست؟

۴. موضوع مورد مطالعه در روانشناسی چیست؟

۵- سؤالات فردانشی

در هر یک از عبارت‌های پژوهشی زیر متغیر هارا مشخص کنید.

الف) نرخ بیماری در افراد مجرد و متأهل ساکن شهر و روستاها بررسی می‌شود

ب) تأثیر میزان تکرار مطالب در یادآوری آن در افرادی با سنین ۱۵ و ۲۰ سال

ردیف	سوالات
۱	درستی یا نادرستی جملات زیر را مشخص کنید. (الف) شخصی ترین روش کسب آگاهی و معرفت شهود است . (ب) ابراز محبت یکی از جنبه های رشد هیجانی است . (ج) دریافت های تک حسی نسبت به دریافت چند حسی کارایی بیشتری دارد. (د) زمان ذخیره سازی اطلاعات متفاوت است ○ درست ○ نادرست
۲	کوتاه پاسخ دهید. (الف) در تعریف روان شناسی از اموری هستند که به شکل مستقیم قابل مشاهده نیستند. (ب) تغییرات رشد در دوره نوجوانی شگفت آور است . (ج) و بر میزان درگیری و انگیزتگی ذهنی موثر است .
۳	گزینه مناسب را انتخاب کنید ۱- دانشمندان کشوری با مطالعه کارکرد مغز متوجه شدند که نیمکره راست گنجینه دانش معنایی است. دانشمندان ایرانی نیز در تحقیقات خود به این نتایج رسیدند. این امر به کدام ویژگی روش علمی اشاره دارد. ○ (الف) تعریف عملیاتی ○ (ب) تکرار پذیری ○ (ج) کنترل ○ (د) پیش بینی ۲- کدام گزینه نشان دهنده بالاترین سطح از شناخت عالی است ؟ ○ (الف) خط کشیدن زیر نکات مهم ○ (ب) دلیل آوردن برای درستی یک مساله ○ (ج) تصمیم برای انتخاب رشته تحصیلی ○ (د) برداشت غلط از رفتار هم کلاسی ۳- انتخاب شیر در یک لیوان بلندتر نسبت به لیوان کوتاهتر اما با حجم یکسان نشان از بررسی کدام جنبه از رشد در کودکی دارد؟ ○ (الف) رشد شناختی ○ (ب) رشد اجتماعی ○ (ج) رشد اخلاقی ○ (د) هیجانی ۴- بر اساس کدام ویژگی نوجوان خود را قهرمان تیم ملی تجسم می کند؟ ○ (الف) هویت یابی ○ (ب) رویا پردازی ○ (ج) خود واقعی ○ (د) خود آرمانی ۵- این توصیه که سعی کنید موضوع مورد مطالعه را از زوایای متفاوت ببینید برای رفع کدام عامل مانع تمرکز است ؟ ○ (الف) یکنواختی ○ (ب) ثبات نسبی ○ (ج) آشنایی نسبی با محرک ○ (د) تغییرات درونی محرک ها ۶- اینکه کودکان عنوان می کنند « هر کسی من را بیشتر دوست دارد پس کادوهای بزرگتری برای من می آورد» نمونه ای بارز از ○ (الف) خطای ادراکی ○ (ب) عدم رشد هیجانی ○ (ج) پردازش ادراکی ○ (د) پردازش مفهومی ۷- در کتاب فارسی پایه اول ، ابتدا به دانش آموزان کل کلمه معنادار « بابا» نشان داده می شود ؛ سپس حروف الف و ب به وی آموزش داده می شود. این مطلب کدام یک از مفاهیم و اصول روانشناسی را برای شما تداعی می کند؟ ○ (الف) پدیده آماده سازی ○ (ب) نگرش و انگیزه ○ (ج) اصل گشتالت ○ (د) عوامل ایجاد تمرکز ۸- توانایی تلفظ اولین کلمه در کودک و مهارت یافتن در ورزش شنا به ترتیب به کدام یک از مهارت های حرکتی در کودکان مربوط می شود؟ ○ (الف) رسش- رسش ○ (ب) رسش - یادگیری ○ (ج) یادگیری - یادگیری ○ (د) یادگیری - رسش
۴	یک مساله (سوال پژوهشی) با دو متغیر بنویسید و برای آن یک فرضیه مربوط بسازید ؟ مساله: فرضیه :
۵	با توجه به مفاهیم (احساس ، توجه، ادراک) توضیح دهید امکان خطا در کدام مرحله بیشتر است ؟ چرا؟

روانشناسی		رشته: علوم انسانی		امتحان احتمالی نوبت اول		زمان امتحان: ۱۲۰		امتحان شماره ۱	
ردیف		سوالات							
۶		همان طور که می دانید « وزن » یک متغیر است. آن را از دیدگاه خودتان به عنوان یک پژوهشگر تعریف عملیاتی کنید؟							
۷		چه تفاوتی میان کودکان و نوجوانان در رشد شناختی وجود دارد؟							
۸		« در یک عطر فروشی بوهای متفاوتی را استشمام کردم، اما عطر کاپیتان بلک را توانستم تشخیص دهم. بنظرم تمام افرادی که از این عطر استفاده می کنند بسیار خوش سلیقه هستند ». در این جمله (احساس ، توجه و ادراک) را با خط کشیدن مشخص کنید؟							
۹		دو تفاوت مهم میان خطای ادراکی و توهم در چیست؟							
۱۰		در رابطه با هویت خودتان چه می توانید بگویید؟ (برای دریافت نمره کامل اشاره به تواناییها، قابلیت ها، محدودیت ها و ضعف ها مورد انتظار است)							
۱۱		چهار حالت رد یابی درست علامت را در جدول مشخص کنید؟							
		با شنیدن صدای ضربه به در، آن را باز کردم		با وجود عدم ضربه به در آن را باز کردم					
		با شنیدن صدای ضربه به در اقدامی انجام ندادم		باز نکردن در با توجه به عدم ضربه به آن					
۱۲		توجه و تمرکز را در جمله زیر مشخص کنید. با شنیدن موزیک دلخواهم می توانم محتوای آن را تا پایان زمزمه کنم .							
۱۳		آیا تا به حال پیش آمده است که تلفن همراه و یا ثابت ، کد ملی و یا تاریخ تولد و فوت فردی را با روش رمز گردانی معنایی به حافظه سپرده باشید؟ چگونه؟							
۱۴		اولین و دومین هدف علم روانشناسی را بنویسید و برای هر کدام یک مثال بزنید؟							
۱۵		اصطلاح « اولش رو بگید تا من بقیه اش رو بگم » شما را به یاد چه پدیده ای درباره حافظه می اندازد؟ در موردش توضیح دهید؟							
		موفق و پیروز باشید							

ساعات شروع: ۸ صبح	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه	سوالات امتحان شبه‌نهایی (تألیفی - احتمالی) درس روان‌شناسی	
زمان آزمون: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۲	رشته: علوم انسانی	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه			

ردیف	سوالات
	ت) این تصویر کدام یک از علائم فشار روانی را نشان می‌دهد. ث) دو تغییر در زندگی را نام ببرید که منجر به فشار روانی مثبت شود؟ ج) دو تغییر را نام ببرید که منجر به فشار روانی منفی شود؟ چ) عبارت زیر به کدام عامل در نگرش اشاره دارد؟ «طراح سوالات امتحان نهایی به دنبال ضربه زدن به دانش آموزان هستند» ح) بهترین نوع اسناد از نظر شما باید چه ویژگی داشته باشد؟ خ) بارزترین تفاوت نگرش با انگیزه در چیست؟ (نیازی به تعریف این دو نیست) د) «مادری در خیابان خم می‌شود تا بند کفش کودک سه ساله خود را ببندد، در این موقع متوجه می‌شود که چرا فرزند او همیشه در خیابان و بازار احساس ناآرامی می‌کند.» این جمله مصداق کدام یک از عوامل موثر در حل مساله است؟ ذ) این جمله بیانگر کدام یک از سطوح شناخت عالی (تفکر) است؟ «فردی بعد از امتحان کردن یک قطعه پازل جای قطعه پازل را تغییر می‌دهد و در نهایت قطعه انتخابی را در جای درست و مشخصی قرار می‌دهد.»
۵	به سوالات پاسخ کامل بدهید. الف) یک مساله با دو متغیر بسازید؟ ب) با استفاده از انواع پردازش، چنانچه قصد داشته باشید برای خواهر ۷ ساله خود هدیه بدهید، در انتخاب خود به چه نکاتی توجه می‌کنید؟ استدلال شما برای معیار انتخاب هدیه چیست؟ پ) با ذکر مثال توضیح دهید هشدار کاذب چه زمانی رخ می‌دهد؟ ت) آمادگی برای مقابله با بیماری در فصل زمستان به کدام یک از کارکردهای توجه اشاره دارد؟ در مورد آن چه می‌دانید؟ ث) با ترسیم شکل و یا جمله در قالب نوشتار و یا اعداد نشان دهید چرا رمز گردانی معنا دار از رمز گردانی دیداری و شنیداری ماندگارتر است؟ ج) این تصویر به کدام یک از روش‌های حل مساله اشاره دارد؟ در مورد آن چه می‌دانید؟

ساعات شروع: ۸ صبح	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه	سوالات امتحان شبه‌نهایی (تألیفی - احتمالی) درس روان‌شناسی	
زمان آزمون: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۲	رشته: علوم انسانی	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه			

ردیف	سوالات										
	(چ) این تصویر به کدام یک از سبک‌های تصمیم‌گیری اشاره دارد؟ یک ضرب‌المثل مرتبط با آن بنویسید؟ (ج) کارگردان تئاتر بر تمامی عوامل نمایشی (صحنه، بازیگر، متن و...) تسلط کامل دارد. او دارای چه نوع ادراکی است (ادراک کارایی یا کنترل)؟ چرا؟ (خ) با ذکر یک مثال تاثیر مذهب را بر بعد روانی افراد نشان دهید؟										
۶	هر یک از گزاره‌های زیر به کدام یک از مفاهیم ذکر شده در ستون مقابل مرتبط است؟ <table border="1"> <thead> <tr> <th>الف</th><th>ب</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱- ناهماهنگی شناختی</td><td>الف) ارزش‌های فرد</td></tr> <tr> <td>۲- یک نمونه اسناد بیرونی</td><td>ب) عالم بی‌عمل به چه ماند؟ زنبور بی‌عسل</td></tr> <tr> <td>۳- عامل شکل‌دهنده نگرش</td><td>ج) شانس و اقبال</td></tr> <tr> <td>۴- بنیان‌گذار موسسه زندگی بدون دست و پا</td><td>د) آچیچ</td></tr> </tbody> </table>	الف	ب	۱- ناهماهنگی شناختی	الف) ارزش‌های فرد	۲- یک نمونه اسناد بیرونی	ب) عالم بی‌عمل به چه ماند؟ زنبور بی‌عسل	۳- عامل شکل‌دهنده نگرش	ج) شانس و اقبال	۴- بنیان‌گذار موسسه زندگی بدون دست و پا	د) آچیچ
الف	ب										
۱- ناهماهنگی شناختی	الف) ارزش‌های فرد										
۲- یک نمونه اسناد بیرونی	ب) عالم بی‌عمل به چه ماند؟ زنبور بی‌عسل										
۳- عامل شکل‌دهنده نگرش	ج) شانس و اقبال										
۴- بنیان‌گذار موسسه زندگی بدون دست و پا	د) آچیچ										

درس اول

۱-

الف) درست	ب) نادرست
پ) درست	ت) نادرست
ث) نادرست	ج) درست
چ) نادرست	ه) نادرست
خ) درست	د) نادرست
ذ) نادرست	ر) درست
ز) نادرست	ژ) درست

۲-

الف) دقیق - بی طرف	ب) توصیف - تبیین
پ) شناخت پایه - شناخت عالی	
ت) دقیق - تعصب و پیش داوری	ث) رفتار
ج) آزمون	چ) آزمون ها
ه) توجه	

۳-

۱. محرک	۲. فرضیه
۳. پرسشنامه	۴. فرایند
۵. روش علمی	۶. فرضیه
۷. لزوم ها	

۸. الف (پایه - عالی - پردازش اطلاعات پیچیده تر می شود)

۹. صحبت کردن - خندیدن - قدم زدن

۱۰. حافظه ۱۱. پردازش ادراکی

۱۲. د روز مبعث ۱۳. الف) موقعیت نامعین

۱۴. د آزمون ها ۱۵. ب پرسشنامه

۱۶. د آزمون ۱۷. ب

۱۸. ج پیش بینی و کنترل ۱۹. ب

۴-

۱. توصیف ۲. معمولی - هدفمند - سازمان یافته

۳. خیر ۴. انسان و رفتار و شناخت او

۵-

الف) نرخ بیماری - وضعیت تاهل ب) سن

پ) رشد فیزیولوژیکی - رشد اجتماعی - پیشرفت تحصیلی

۶- به زهرا و دوستانش توصیه می شود که علاوه بر دانش آموزان مدرسه خود با

افراد موفق دیگری در مدارس مختلف هم مصاحبه کنند و سپس نتیجه خود را

به حالت فرضیه درآورده و آن را مورد آزمایش قرار دهند

۷- مهشید به همراه خانواده به پارک رفته بود، با شنیدن صدایی جهت آن را دنبال

کرد و متوجه یک کبوتر زخمی

در بین بوته ها شد. او بلافاصله تصمیم گرفت که کبوتر را با خود به خانه ببرد،

زیرا نگران بود که کودکان دیگر او را آزار دهند. شنیدن صدا: احساس

متوجه یک کبوتر : توجه

کبوتر زخمی: ادراک

تصمیم گرفت: شناخت عالی

۸- الف) نظام دار بودن : روش علمی تابع قواعد مشخصی است که به صورت منظم

طی می شود. ب) روش علمی: فرایند جست و جوی با قاعده و نظام دار برای

مشخص کردن یک موقعیت نامعین. پ) شناخت : همان فرایندهای ذهنی

هستند که به شکل مستقیم قابل مشاهده نیستند. ت) تبیین: بیان چرایی اتفاق

افتادن یک پدیده

۹- سوال : آیا ساعات مطالعه بر یادگیری موثر است؟

فرضیه: بین ساعات مطالعه و یادگیری رابطه مستقیم وجود دارد.

۱۰- پیش بینی : والدینی که با یکدیگر مناسب تر رفتار می کنند می توانند به شکل

گیری مطلوب شخصیت کودک کمک کنند. کنترل: والدین ناسازگار و نا آگاه قبل

از اقدام به فرزند آوری به مشاوره بروند.

۱۱- در مثالی مانند یادگیری درس روانشناسی با دیدن سطرهای کتاب (احساس)

و انتخاب صفحه و فصل مورد نظر (توجه) شروع به مطالعه می کنیم و بعد از

خواندن یک پاراگراف پی به سختی و یا آسانی مطلب (ادراک) می بریم و سپس

اطلاعات را در حافظه (شناخت پایه) خود نگه می داریم و بعد با استدلال و

قضاوت (شناخت عالی) در مورد مطالب و نظریه های کتاب سعی می کنیم

ماندگاری مطالب را بیشتر کنیم.

۱۲- آیا در منزل شما فرزندان فیلم های خشن می بینند؟ آیا در منزل شما کسی

پرخاشگر است ؟ آیا می دانید پرخاشگری چه عواقبی دارد؟

۱۳- الف) تبیین ب) ادراک

پ) پردازش ت) تفکر

۱۴- موقعیت نامعین : دانشمند به دنبال ابهام زدایی و روشن سازی است و با طرح

مساله موقعیت ناشناخته و مجهول را شناسایی می کند و با روش تجربی به آنها

پاسخ می دهد.

- ۱۵- زمانی که اطلاعات را با کمک مشاهده مستقیم نتوان به دست آورد .
- ۱۶- یک رابطه دو سویه وجود دارد. یعنی برخی از فرضیه ها می توانند تولید یک مساله دیگر را موجب شوند .
- ۱۷- علم مطالعه رفتار و فرایندهای ذهنی
- ۱۸- مشاهده و تجربه ارکان اساسی روش علمی هستند.
- ۱۹- مثال انتخاب همسر . توجه به ویژگی های ظاهری مانند ظاهر و تیپ و شغل و... نشان از پردازش ادراکی دارد اما توجه به اخلاق سبک تربیتی در خانواده و شخصیت وی نشان از پردازش مفهومی دارد.
- ۲۰- آزمون هاباید دقیقاً همان چیزی را اندازه گیری کند که برای آن ساخته شده‌اند. آزمون ها در دفعات متعدد اجرا باید نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهند.
- ۲۱- خیر
- ۲۲- پیچیدگی و دشواری توصیف و تبیین می تواند منجر به دشواری در پیش بینی و کنترل شود همچنین انسان و رفتار های او که موضوع مورد مطالعه روان شناسی است دارای ابعاد و ویژگی های مختلف و پیچیده ای است.
- ۲۳- گذشت زمان و تغییر در مبانی علم و تغییر در نیازهای فرهنگی و اجتماعی و زیستی و همچنین افزایش اطلاعات در هر علم می تواند باعث تغییر در توصیف و تبیین موجود در یک علم شود.
- ۲۳- کار آمدی یک تصمیم بر پردازش مفهومی مبتنی است .
- ۲۴- رفتار مانند دودیدن و خندیدن و ... شناخت مانند تفکر حافظه و حل مساله و ..

درس دوم

۱-

الف (نادرست	ب) نادرست	پ) درست	ت) درست
ث) نادرست	ج) درست	چ) نادرست	ح) درست
خ) درست	د) درست	ذ) درست	

۲-

الف) جسمانی حرکتی	ب) لبخند اجتماعی - دوتا سه ماهگی
پ) شناختی	ت) رشد مرحله ای
ث) دوره کودکی - دوره نوجوانی - دوره بزرگسالی	
ج) سن مادر - فشار روانی	چ) بازی های موازی
ح) اندام های داخلی - رشد استخوانی و عضلانی	
خ) سه - دو	د) خود آرمانی (ذ) همسالان

۳-

الف) ۳	ب) ۴	پ) ۱	ت) ۲
ج) ۶	چ) ۸	ح) ۷	خ) ۵

۴-

۱. ج	۲. الف	۳. ج	۴. الف
۵. ج	۶. د	۷. ج	۸. ج
۹. الف	۱۰. ب	۱۱. ج	۱۲. د
۱۳. د	۱۴. ج	۱۵. د	۱۶. ج
۱۷. ج	۱۸. ج	۱۹. د	۲۰. د

۲۱. ب

۵-الف) حوزه های اساسی مانند قد و وزن ، رشد استخوانی و عضلانی ، رشد مغز و سیستم عصبی ، رشد اندام های داخلی

ب) خود واقعی همان ویژگی های فردی و خود آرمانی ویژگی هایی که فرد دوست دارد داشته باشد.

پ) روان شناسی رشد تلاش می کند تغییراتی را که در طول زندگی از زمان نطفه تا زمان مرگ در آدمی رخ می دهد را مطالعه و بررسی کند.

ت) به رفتارهایی که وابسته به آمادگی زیستی است ریش یا خستگی می گویند.

ث) یادگیری

ج) ویژگی ها جنسی اولیه : تغییراتی که بر توانایی تولید مثل تاثیر می گذارند و به طور مستقیم در تولید مثل نقش دارند مانند رشد اندام های تناسلی . ویژگی های ثانویه : تغییراتی که جزئی از علائم رشد و قابل رویت اند مثل رویش موی صورت در پسران

چ) در نوجوانی تفکر قرضی یا همان احتمال سازی رخ می دهد در صورتی که در رشد شناختی کودکان این اتفاق رخ نمی دهد و نوجوانان بهتر از کودکان قادر به رمز گردانی و اندویش و بازیابی هستند .

ح) به سه مرحله تقسیم می شود. مرحله اول کودک آقا و سرور است در مرحله بعدی به مدت ۷ سال فرمانبردار است و هفت سال سوم وزیر و مشاور است.

خ) باید به عقاید و باورها و ارزش های فرد تبدیل شود

د) در رشد اجتماعی در دوره نوجوانی گرایش به همسالان خیلی بیشتر می شود و در کنار همسالان بودن برای نوجوان بسیار لذت بخش است .

ذ) کودکان در ابتدا قادر به حرکات درشت حرکتی مانند بالا رفتن از پله ها می شوند سپس مهارت های حرکتی ظریف مانند بستن بند کفش را به دست می آورند.

ر) در حضور دیگران از نوجوانان عیب جویی نکنند.

ز) در سنین اولیه بازی های موازی (بازی در کنار یکدیگر اما به صورت انفرادی) انجام می دهند و در سنین بالاتر متمایل به انجام بازی های گروهی قاعده‌مندتر می‌شوند.

س) باید ویژگی های منحصر به فرد نوجوانان را پذیرفت تا در زمان مناسب دیدگاه متعادل‌تری ایجاد شود .

ش) طفولیت : دو سال اول زندگی کودک: ۷ تا ۱۲ سالگی

ص) با شناخت دقیق از توانایی ها، محدودیتها ، قابلیت ها و ضعف ها و پی بردن به

مشخصات کتاب

عنوان کتاب سیگنال ۲۰، روان شناسی پایه یازدهم - رشته ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی

گروه سنی پایه یازدهم

مؤلفان سیده راهله انصاری پور

قطع کتاب رحلی

تعداد صفحات ۸۰